

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ФІЛОСОФСЬКИХ ЗНАНЬ

Спеціальність: 081 Право

Галузь знань: 08 Право

ОПП «Право»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану:	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Право» (освітня компонента, що формує загальні та спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр:	2 курс, 4 семестр		
Семестровий контроль:	залік		
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/ кількість годин):	3 кредити ЄКТС /90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	68	38	30
заочна форма:	–	–	–
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 22		Заочна форма – відсутня
Мета навчальної дисципліни:	– формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про основні філософські ідеї, напрями та проблеми, розвиток культури мислення, здатності осмислювати людину, суспільство, пізнання, свободу, відповідальність і цінності; формування світоглядних орієнтирів, уміння аргументовано висловлювати власну позицію та усвідомлювати значення принципів справедливості, людської гідності, свободи й відповідальності для майбутньої професійної діяльності у сфері права.		
Завдання навчальної дисципліни:	– ознайомити здобувачів освіти з предметом, структурою, функціями філософії та її місцем у системі знань; – сформулювати уявлення про основні етапи розвитку світової та української філософської думки, провідні філософські ідеї та напрями; – розкрити зміст основних філософських проблем, пов'язаних із буттям, свідомістю, пізнанням, людиною, суспільством і цінностями; – сприяти формуванню культури мислення, уміння логічно й послідовно формулювати та аргументувати власну позицію; – формувати здатність критично сприймати інформацію, розрізняти обґрунтовані судження, переконання та помилкові твердження; – поглибити розуміння сутності свободи, справедливості, людської гідності, морального вибору, обов'язку та відповідальності; – сформулювати уявлення про взаємозв'язок моралі, права, суспільних цінностей і поведінки людини; – сприяти усвідомленню значення філософських знань, загальнолюдських цінностей і культури мислення для майбутньої професійної діяльності у сфері права. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен: ЗНАТИ:		

	– сутність філософії, її предмет, структуру, основні функції та місце в системі знань; – зміст поняття світогляду, його структуру та основні типи; – основні етапи становлення і розвитку світової та української філософської думки; – основні філософські ідеї та погляди представників різних історичних епох і філософських напрямів; – зміст основних філософських понять, пов'язаних із буттям, свідомістю, пізнанням, людиною та суспільством; – основні форми та способи пізнання, поняття істини та її критерії; – сутність людини як особистості, значення свободи, вибору, гідності та відповідальності; – основні засади взаємодії людини і суспільства, роль соціальних норм і цінностей у суспільному житті; – зміст основних моральних і загальнолюдських цінностей, зокрема справедливості, свободи, гідності, обов'язку та відповідальності; – взаємозв'язок моралі та права, значення філософських і моральних цінностей для професійної діяльності у сфері права. УМІТИ: – використовувати основні філософські поняття та категорії під час обговорення світоглядних, суспільних і професійних питань; – розрізняти основні історичні типи світогляду, філософські напрями та характерні для них ідеї; – характеризувати основні філософські погляди на людину, пізнання, суспільство, свободу, справедливість і відповідальність; – логічно, послідовно та зрозуміло формулювати власні судження; – аргументувати власну позицію та наводити доречні приклади на її обґрунтування; – критично сприймати інформацію, розрізняти факти, судження, переконання та припущення; – визначати моральні та ціннісні аспекти життєвих і професійно орієнтованих ситуацій; – пояснювати взаємозв'язок свободи, вибору, обов'язку та відповідальності людини; – застосовувати у навчальних і професійно орієнтованих ситуаціях принципи справедливості, поваги до людської гідності, свободи та відповідальності; – висловлювати та обґрунтовувати власну позицію під час обговорення суспільних, моральних і правових питань.
Компетентності:	ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, застосовуючи норми права, юридичні механізми та практичні навички професійної діяльності в умовах певної невизначеності. ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

	ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК8. Здатність критично мислити в процесі системного аналізу правових явищ і фактів.
Результати навчання:	РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН5. Використовувати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації у професійній діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти:	Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв за кожним видом навчальної діяльності: 1. Оцінювання роботи на семінарських (практичних) заняттях (максимум 42 балів: 14 занять x 3 бали) 3 бали – повне знання матеріалу, правильне використання філософських понять, логічні й аргументовані відповіді, обґрунтування власної позиції. 2 бали – добре знання матеріалу, правильні відповіді з окремими неточностями або недостатнім обґрунтуванням. 1 бал – фрагментарні знання, суттєві помилки, труднощі з відповідями та обґрунтуванням власної позиції. 0 балів – незнання навчального матеріалу, відсутність відповіді або невиконання завдань. 2. Оцінювання самостійної роботи (максимум 13 балів: теми 2–14 × 1 бал; за темою 1 самостійна робота не передбачена) 1 бал – завдання виконано у повному обсязі, матеріал викладено правильно й послідовно, здобувач демонструє розуміння основних понять і проблем теми. 0 балів – завдання не виконано або виявлено порушення академічної доброчесності. 3. Оцінювання індивідуального завдання (ІНДЗ) (максимум 15 балів): 13–15 балів – робота виконана у повному обсязі, тема всебічно розкрита, матеріал викладено логічно й аргументовано; здобувач упевнено презентує результати та відповідає на запитання. 10–12 балів – тему розкрито правильно, але наявні окремі неточності або недоліки; під час захисту здобувач добре орієнтується в матеріалі. 7–9 балів – тему розкрито на базовому рівні, наявні суттєві неточності; здобувач має труднощі з обґрунтуванням власної позиції. 1–6 балів – тему розкрито фрагментарно, допущено значні змістові помилки; здобувач слабо орієнтується у змісті роботи. 0 балів – роботу не виконано, не подано на перевірку або встановлено порушення академічної доброчесності. 4. Оцінювання модульного контролю (МКР) (максимум 10 балів): 9–10 балів – завдання виконано повно і правильно, здобувач демонструє глибоке розуміння навчального матеріалу, надає логічні та аргументовані відповіді. 7–8 балів – завдання виконано в цілому правильно, допущено окремі неточності або недостатньо повно обґрунтовано відповіді. 4–6 балів – завдання виконано частково, допущено суттєві помилки, відповіді неповні. 1–3 бали – виконано лише окремі завдання, відповіді фрагментарні та містять значні помилки. 0 балів – модульну контрольну роботу не виконано, не подано на перевірку або встановлено порушення академічної доброчесності.

5. Умови отримання оцінки без додаткових випробувань (без складання заліку):

Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, підсумкова оцінка з дисципліни складається зі стартової складової (максимум 80 балів) та залікової складової (максимум 20 балів). Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають стартову рейтингову оцінку 60 і більше балів, можуть отримати відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань (без складання заліку). Зі здобувачами, які виконали умови допуску, але набрали менше 60 балів, або тими, хто бажає підвищити свій рейтинг, проводиться залік (максимум 20 балів).

Приклад розрахунку рейтингової оцінки:

здобувач освіти отримав:

35 балів – за роботу на семінарських заняттях;

11 балів – за самостійну роботу;

13 балів – за ІНДЗ;

9 балів – за МКР.

Разом: $35 + 11 + 13 + 9 = 68$ балів.

Оскільки здобувач набрав 68 балів (60 і більше), він може отримати підсумкову оцінку 68 балів без складання заліку. Якщо здобувач бажає підвищити рейтингову оцінку, він може скласти залік.

6. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю – заліку (максимум 20 балів)

Залік оцінюється так:

18–20 балів: здобувач демонструє системні знання з основ філософських знань, повно й аргументовано відповідає на питання, правильно використовує основні філософські поняття та категорії, логічно обґрунтовує власну позицію.

14–17 балів: здобувач добре володіє навчальним матеріалом, дає переважно правильні, але недостатньо повні відповіді, допускає окремі неточності у використанні філософських понять та аргументації.

10–13 балів: навчальний матеріал засвоєно частково, відповіді неповні, наявні помилки у розкритті філософських понять і проблем, аргументація власної позиції недостатня.

0–9 балів: знання навчального матеріалу недостатні, відповіді містять суттєві помилки або відсутні, здобувач не володіє основними філософськими поняттями та категоріями.

7. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали):

Заохочувальні бали нараховуються понад обов'язкові види навчальної роботи та не включаються до основного розподілу балів із дисципліни.

Додаткові бали можуть нараховуватися:

– за рішенням циклової комісії – за участь у наукових гуртках, конференціях, семінарах, круглих столах, олімпіадах і конкурсах; підготовку наукових публікацій, тез доповідей; виконання творчих і пошукових завдань поза межами навчального плану;

– за рішенням викладача – за систематичну та зразкову навчальну роботу, виконання завдань підвищеної складності й додаткових проєктів, опрацювання додаткового матеріалу, систематичне відвідування занять, якісне ведення конспекту та активну участь у консультаціях.

Заохочувальні бали додаються до результатів поточного контролю. При заліковій формі контролю загальна сума обов'язкових і додаткових балів до підсумкового контролю не може перевищувати 89 балів. Оцінка «А» (90–100 балів) не може бути отримана лише за рахунок бонусних балів.

Зміст навчальної дисципліни:	Одне наукове, творче чи інше досягнення може бути враховане для нарахування додаткових балів лише з однієї навчальної дисципліни. МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ, СВІТУ І СУСПІЛЬСТВА ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ФІЛОСОФІЯ ТА РОЗВИТОК ФІЛОСОФСЬКОЇ ДУМКИ Тема 1. Філософія як особлива форма пізнання світу Поняття філософії та її місце в системі знань. Світогляд, його структура та основні типи. Предмет і основні питання філософії. Функції філософії. Особливості філософського мислення. Значення філософських знань для формування світогляду, культури мислення та професійного становлення майбутнього правника. Тема 2. Філософська думка Стародавнього Сходу Передумови виникнення філософської думки. Особливості світогляду Стародавнього Сходу. Основні ідеї давньоіндійської філософії. Ведична традиція, буддизм, уявлення про людину, світ і моральний вибір. Давньокитайська філософія. Конфуціанство і даосизм. Ідеї порядку, справедливості, обов'язку, гармонії та належної поведінки людини. Тема 3. Антична філософія Виникнення та особливості давньогрецької філософії. Пошуки першооснови світу. Софісти та проблема людини. Філософські погляди Сократа. Вчення Платона про людину, державу і справедливість. Філософія Арістотеля. Людина, суспільство, держава та доброчесність в античній філософській традиції. Значення античної філософії для європейської культури. Тема 4. Філософія Середньовіччя та Відродження Особливості середньовічного світогляду. Співвідношення віри та розуму. Основні представники середньовічної філософії. Гуманістична спрямованість філософії Відродження. Людина як самостійна та творча особистість. Ідеї свободи, гідності та цінності людського життя. Тема 5. Філософія Нового часу та Просвітництва Особливості філософії Нового часу. Проблема пізнання та пошуку достовірного знання. Раціоналізм та емпіризм. Основні ідеї Ф. Бекона, Р. Декарта, Дж. Локка. Філософія Просвітництва. Ідеї природних прав людини, свободи, рівності, суспільного договору та розумної організації суспільства. Тема 6. Німецька класична філософія Загальна характеристика німецької класичної філософії. Основні ідеї І. Канта. Людина, моральний закон, свобода та відповідальність. Філософські погляди Г. Гегеля. Ідеї розвитку, держави, права і свободи. Значення німецької класичної філософії для розвитку європейської думки. Тема 7. Основні напрями сучасної світової філософії Особливості розвитку філософії XIX–XXI століть. Філософія життя. Позитивізм. Екзистенціалізм. Прагматизм. Психоекзистенціальна традиція. Проблеми існування людини, свободи, вибору, відповідальності та сенсу життя в сучасній філософії. Людина в умовах сучасних суспільних і технологічних змін.

Тема 8. Українська філософська думка

Витоки та основні етапи розвитку української філософської думки. Філософські ідеї Київської Русі. Гуманістичні та просвітницькі традиції. Філософія Григорія Сковороди. Філософські ідеї Памфіла Юркевича. Світоглядні та суспільно-філософські ідеї українських мислителів XIX–XX століть. Людина, свобода, гідність, справедливість і національна самосвідомість в українській філософській традиції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЛЮДИНА, ПІЗНАННЯ, СУСПІЛЬСТВО І ЦІННОСТІ

Тема 9. Буття і світ як основні питання філософії

Поняття буття. Основні форми буття. Матеріальне та духовне буття. Рух, простір і час як характеристики існування світу. Людина у світі. Взаємозв'язок людини, природи та суспільства. Сучасне розуміння місця людини у світі.

Тема 10. Свідомість і мислення людини

Поняття свідомості та її основні характеристики. Походження та структура свідомості. Свідомість і самосвідомість. Мислення та мова. Індивідуальна і суспільна свідомість. Значення свідомого вибору та осмисленої поведінки людини.

Тема 11. Пізнання, істина та критичне мислення

Пізнання як спосіб освоєння людиною світу. Суб'єкт та об'єкт пізнання. Чуттєве і раціональне пізнання. Поняття істини та її критерії. Знання, переконання, думка та помилка. Аргументованість суджень. Критичне мислення та його значення для оцінювання інформації й формування обґрунтованої позиції.

Тема 12. Людина як предмет філософського осмислення

Проблема людини у філософії. Природне і соціальне в людині. Індивід, індивідуальність, особистість. Свобода людини та проблема вибору. Сенс життя. Людська гідність. Відповідальність особистості за власні рішення та вчинки.

Тема 13. Суспільство та його розвиток

Суспільство як форма спільного життя людей. Основні сфери суспільного життя. Людина і суспільство. Особистість і соціальне середовище. Суспільні відносини та соціальні норми. Держава і громадянське суспільство. Суспільний розвиток і його чинники. Людина в сучасному інформаційному суспільстві.

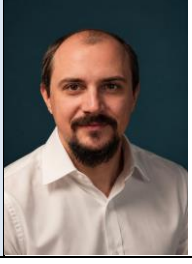
Тема 14. Цінності, мораль, свобода та відповідальність людини

Поняття цінностей та їх роль у житті людини і суспільства. Основні види цінностей. Мораль як форма суспільної свідомості. Добро і зло. Справедливість, гідність, свобода, обов'язок і відповідальність. Моральний вибір людини. Співвідношення моралі та права. Значення загальнолюдських і професійних цінностей у діяльності майбутнього правника.

Пререквізити:

Навчальна дисципліна викладається у 4-му семестрі та спирається на знання, набуті здобувачами під час вивчення дисциплін «Історія та культура України» та «Історія держави та права зарубіжних країн». Вивчається паралельно з «Теорією держави і права», «Юридичною деонтологією», «Історією держави та права України», що сприяє

	комплексному осмисленню проблем людини і суспільства, держави і права, свободи, справедливості, моралі, відповідальності та суспільних цінностей.
Постреквізити:	Освітня компонента «Основи філософських знань» створює світоглядне та методологічне підґрунтя для подальшого вивчення «Конституційного права України» (у частині осмислення прав і свобод людини, людської гідності, свободи та справедливості), «Цивільного та сімейного права» (у частині розуміння свободи вибору та відповідальності особи), а також сприяє формуванню критичного мислення, необхідного для подальшого опанування професійно орієнтованих правничих дисциплін.
Інформаційне забезпечення:	Основна література: 1. Метаморфози сучасної філософії. Ч.І. Мова буття / монографія / Ю.Бродецька. Дніпро : ЛІРА, 2023. 248 с. 2. Метаморфози сучасної філософії. Ч.ІІ. Порядок буття / монографія / Ю.Бродецька. Дніпро : ЛІРА, 2024. 288 с. 3. Філософія : підручник / В.І.Аксьонова, З.М.Атаманюк, Н.М.Виноградова, Г.Я.Врайт ; за заг. ред. Є.Р.Борінштейна. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 350 с. 4. Філософія : навч.-метод. посіб. / І.В.Владленова, Н.Б.Годзь, О.М.Городиська та ін. ; за ред. О.М.Городиської, О.О.Дольської. Харків: Вид-во Іванченка І.С., 2024. 200 с. 5. Філософія : навч. посіб. / О.В.Литвинчук, В.І.Муляр. Житомир : Житомирська політехніка, 2021. 403 с. 6. Філософія : підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол. ; за ред. О.В.Рябініної, Л.І.Юрченко. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 286 с. 7. Філософія : навч. посіб. для семінарських занять та самостійної роботи студентів / І.Г.Утюж, Н.В.Спиця, М.О.Мегрелішвілі. Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. 168 с. 8. Філософія : підручник / О.В.Халапсіс. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 196 с. Додаткова література: 1. Бліхар В. С., Цимбалюк М. М., Гайворонюк Н. В., Левкулич В. В., Шандра Б. Б., Свищо В. Ю. Філософія : підручник. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. 2. Ганаба С. О. Філософія за професійним спрямуванням : навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 3. Філософія : підручник / за ред. Є. Р. Борінштейна. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 502 с. 4. Кремень В. Г., Гальченко М. С., Ільїн В. В. Філософія : навчальний посібник. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. 108 с. Інформаційні ресурси 1. Енциклопедія Сучасної України URL: https://esu.com.ua/ 2. Електронна бібліотека «Чтиво» URL: https://chtyvo.org.ua/ 3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: https://www.nbuv.gov.ua/ 4. Електронна бібліотека Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України URL: https://filosof.com.ua/
Матеріально-технічне забезпечення:	Технічне та програмне забезпечення: сучасні навчальні аудиторії з комп'ютерною та презентаційною технікою, доступом до мережі Інтернет; ліцензійний пакет MS Office (Word, PowerPoint) та сучасні інформаційні технології.

	Інформаційно-методичне забезпечення: доступ до електронних бібліотек, академічних енциклопедій, репозитаріїв закладів освіти та наукових установ, електронних навчальних і наукових видань з філософії; навчально-методичні матеріали з дисципліни. Системи дистанційного навчання: наявність електронного навчального курсу на платформі Google Classroom ПрАТ «ВНЗ «МАУП», електронного силабусу, матеріалів лекцій, презентацій, завдань для семінарських занять, самостійної роботи та виконання індивідуального навчального завдання.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	Габрієлян Андрій Артурович Викладач циклової комісії з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін Придунайського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП». Контакти викладача: E-mail: pfkmaup06@gmail.com Моб. телефон (Viber/Telegram): (063)-114-93-31